ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 12ης Μαρτίου 1986 *

Στην υπόθεση 10/85,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundesfinanzhof προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Milac GmbH, Groß- und Außenhandel

και

Hauptzollamt Lörrach,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος του κανονισμού 1036/78 της Επιτροπής, της 19ης Μαΐου 1978, περί καθορισμού των νομισματικών εξισωτικών ποσών καθώς και ορισμένων συντελεστών και τιμών που απαιτούνται για την εφαρμογή τους (ABl. L 133, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους K. Bahlmann, πρόεδρο τμήματος, O. Due και F. Schockweiler, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Milac GmbH, Groß- und Außenhandel, προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, εκπροσωπούμενη από τον D. Ehle, δικηγόρο Κολωνίας, επικουρούμενο από τον A. Nöll, εμπειρογνώμονα,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον B. Jansen, μέλος της νομικής υπηρεσίας της, επικουρούμενο από τον T. Leenders, εμπειρογνώμονα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 23ης Ιανουαρίου 1986,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με Διάταξη της 11ης Δεκεμβρίου 1984, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 18 Ιανουαρίου 1985, το Bundesfinanzhof υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 974/71 του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 1971, περί ορισμένων μέτρων συγκυριακής πολιτικής που πρέπει να ληφθούν στο γεωργικό τομέα σαν συνέπεια της προσωρινής διευρύνσεως των περιθωρίων διακυμάνσεως των νομισμάτων ορισμένων κρατών μελών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/006, σ. 192), και ως προς το κύρος του κανονισμού 1036/78 της Επιτροπής, της 19ης Μαΐου 1978, περί καθορισμού των νομισματικών εξισωτικών ποσών καθώς και ορισμένων συντελεστών και τιμών που απαιτούνται για την εφαρμογή τους (JO L 133, σ. 1).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Milac GmbH, Groß- und Außenhandel, Wadersloh (στο εξής: προσφεύγουσα), και του Hauptzollamt Lörrach (στο εξής: HZA) που αφορά τα νομισματικά εξισωτικά ποσά (στο εξής: ΝΕΠ) που εισέπραξε το HZA κατά την εισαγωγή στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στις 5 Σεπτεμβρίου 1978 ποσότητας πλήρους γάλακτος σε σκόνη που η προσφεύγουσα είχε αγοράσει στη Γαλλία.

3 Είναι δεδομένο ότι το HZA υπολόγισε τα ΝΕΠ κατά τρόπο απολύτως σύμφωνο προς τις διατάξεις του προαναφερθέντος κανονισμού 1036/78. Ο κανονισμός αυτός καθόριζε τα ΝΕΠ για το πλήρες γάλα σε σκόνη λαμβάνοντας υπόψη την περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες του εν λόγω προϊόντος και με βάση τα ΝΕΠ για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη και το βούτυρο. Τα έξοδα μεταποιήσεως των δύο αυτών προϊόντων που υπόκεινται σε μέτρα παρεμβάσεως ελήφθησαν υπόψη κατά 50 % για τον καθορισμό των ΝΕΠ για τα γαλακτοκομικά προϊόντα για τα οποία δεν υφίστανται μέτρα παρεμβάσεως, όπως είναι το πλήρες γάλα σε σκόνη.

4 Η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως του HZA ενώπιον του Finanzgericht Baden-Württemberg. Μετά την απόρριψη της προσφυγής αυτής, η προσφεύγουσα άσκησε αναίρεση ενώπιον του Bundesfinanzhof ισχυριζόμενη κατά κύριο λόγο ότι ο προαναφερθείς κανονισμός 974/71, που αποτελεί το βασικό κανονισμό για το σύστημα των ΝΕΠ, δεν επιτρέπει τον καθορισμό ΝΕΠ για το πλήρες γάλα σε σκόνη, η τιμή του οποίου δεν εξαρτάται από την τιμή των γαλακτοκομικών προϊόντων για τα οποία προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως. Επικουρικώς, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι αντίκειται στον εν λόγω κανονισμό το να λαμβάνεται υπόψη μέρος των εξόδων μεταποιήσεως του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του βουτύρου για τον υπολογισμό των ΝΕΠ για το πλήρες γάλα σε σκόνη.

5 Το Bundesfinanzhof έκρινε ότι η απόφασή του εξαρτάται από το κύρος του κανονισμού 1036/78. Κατόπιν αυτού ανέβαλε την έκδοση οριστικής αποφάσεως και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

« 1) Είχε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων την εξουσία, βάσει του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 974/71, να καθορίσει εξισωτικά ποσά για το πλήρες γάλα σε σκόνη [δασμολογική διάκριση 04.02 A II β) 2 του κοινού δασμολογίου] που εισήχθη το έτος 1978 από τη Γαλλία στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, όπως συνέβη με το παράρτημα I, μέρος 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1036/78;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 1: είχε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων την εξουσία, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 974/71, να λάβει επίσης υπόψη της, κατά τον υπολογισμό της επιπτώσεως επί των τιμών του πλήρους γάλακτος σε σκόνη, τα έξοδα μεταποιήσεως του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του βουτύρου, όπως συνέβη με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1036/78; »

Επί του πρώτου ερωτήματος

6 Κατ' ουσία, με το ερώτημα αυτό ερωτάται αν ο κανονισμός 1036/78 είναι άκυρος καθόσον προβλέπει την εφαρμογή ΝΕΠ για το πλήρες γάλα σε σκόνη, μολονότι το εν λόγω προϊόν δεν συγκεντρώνει, κατά το παραπέμπον δικαστήριο, τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σχετικά από το βασικό κανονισμό.

7 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι το άρθρο 1, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 974/71 θέτει δύο προϋποθέσεις για την εφαρμογή ΝΕΠ για τα προϊόντα, όπως το πλήρες γάλα σε σκόνη, τα οποία υπάγονται μεν σε κοινή οργάνωση των αγορών, αλλά για τα οποία δεν προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως. Πρώτον, η τιμή του εν λόγω προϊ-

όντος πρέπει να εξαρτάται από την τιμή των προϊόντων για τα οποία προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως και, δεύτερον, η εφαρμογή των νομισματικών μέτρων στο γεωργικό τομέα, δηλαδή των πράσινων τιμών, πρέπει να μπορεί να προκαλέσει διαταραχές στις συναλλαγές.

8 Κατά την άποψη της προσφεύγουσας δεν μπορεί να υπάρχει εξάρτηση μεταξύ της τιμής του πλήρους γάλακτος σε σκόνη και της τιμής των εν λόγω δύο γαλακτοκομικών προϊόντων για τα οποία προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως, δηλαδή του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του βουτύρου. Κατ' αυτή, το πλήρες γάλα σε σκόνη αποτελεί ειδικό προϊόν που προορίζεται για να παρασκευάζονται τρόφιμα και άλλα βρώσιμα είδη, όπως είναι η σοκολάτα. Το προϊόν αυτό παρασκευάζεται κανονικά κατόπιν παραγγελίας και σε περιορισμένες ποσότητες. Έχει τη δική του αγορά και η τιμή του εξαρτάται μεταξύ άλλων από την κατάσταση της αγοράς αυτής. Εν πάση περιπτώσει, υπό κανονικές συνθήκες δεν υπάρχει καμία σχέση ανταγωνισμού μεταξύ αυτού του προϊόντος και του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη, το οποίο αποτελεί προϊόν μαζικής παραγωγής που προορίζεται κυρίως για ζωοτροφές.

9 Μπορεί μεν, όπως δέχθηκε και το Finanzgericht Baden-Württemberg, να αληθεύει ότι η τιμή των προϊόντων για τα οποία προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως επηρεάζει εμμέσως την τιμή του πλήρους γάλακτος σε σκόνη μέσω της τιμής του γάλακτος, ως πρώτης ύλης για όλα τα εν λόγω προϊόντα, αλλά, κατά την άποψη της προσφεύγουσας, ο επηρεασμός αυτός δεν είναι σημαντικός. Αφενός, η τιμή του γάλακτος είναι τιμή που διαμορφώνεται στην αγορά και, αφετέρου, υπάρχουν πολλοί άλλοι μη αμελητέοι παράγοντες διαμορφώσεως της τιμής για το πλήρες γάλα σε σκόνη οι οποίοι δεν παίζουν κανένα ρόλο ως προς τα προϊόντα για τα οποία προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως. Προκειμένου να αποδείξει ότι η τιμή του πλήρους γάλακτος σε σκόνη εξελίσσεται ανεξάρτητα από την τιμή των προϊόντων για τα οποία προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως, η προσφεύγουσα προσκόμισε γραφικές παραστάσεις που δείχνουν την εξέλιξη των τιμών αυτού του προϊόντος και του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη κατά τα έτη 1974 έως 1976, 1979 και 1980.

10 Τέλος, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι η εφαρμογή των πράσινων ισοτιμιών στο πλήρες γάλα σε σκόνη, χωρίς διόρθωση μέσω των ΝΕΠ, μπορεί να προκαλέσει διαταραχές στις συναλλαγές. Λόγω του ειδικού χαρακτήρα του προϊόντος αυτού, η εφαρμογή αυτή δεν έχει επιπτώσεις στο εμπόριο άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων. Αντιθέτως, η εφαρμογή ακριβώς των ΝΕΠ στο πλήρες γάλα σε σκόνη προκάλεσε διαταραχές στο εμπόριο του προϊόντος αυτού μεταξύ Γαλλίας και Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας λόγω του ότι η αντιστάθμιση των διαφορών τιμής ανάμεσα στα δύο αυτά κράτη μέλη είχε υπερβεί κατά πολύ το κανονικό.

11 Η Επιτροπή είναι σύμφωνη ως προς το ότι δεν υπάρχει άμεσος ανταγωνισμός μεταξύ του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του πλήρους γάλακτος σε σκόνη, δεδο-

μένου ότι το τελευταίο αυτό προϊόν διατίθεται σε ξεχωριστή αγορά. Θεωρεί, εντούτοις, ότι αποκλείεται να μην εφαρμοστούν τα ΝΕΠ στο πλήρες γάλα σε σκόνη. Το προϊόν αυτό παράγεται με ξήρανση του γάλακτος και ο μηχανισμός παρεμβάσεως για το γαλακτοκομικό τομέα αποβλέπει ακριβώς στην εξασφάλιση των εισοδημάτων των γαλακτοπαραγωγών με τον επηρεασμό της τιμής της εν λόγω πρώτης ύλης στην αγορά. Επομένως, υπάρχει εξάρτηση τιμής μεταξύ των προϊόντων για τα οποία προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως και τού πλήρους γάλακτος σε σκόνη. Εξάλλου, το γεγονός ότι υπάρχει πράγματι στενή σχέση μεταξύ, αφενός, της εξελίξεως των τιμών παρεμβάσεως για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη και για το βούτυρο και, αφετέρου, της τιμής του πλήρους γάλακτος σε σκόνη στην αγορά επιβεβαιώνεται από τις γραφικές παραστάσεις και τους πίνακες των στοιχείων για τα έτη 1975 έως 1984 που η Επιτροπή υπέβαλε στο Δικαστήριο.

12 Επιπλέον, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το πλήρες γάλα σε σκόνη μπορεί με την προσθήκη νερού να επανέλθει στη μορφή του υγρού γάλακτος, οπότε στη συνέχεια είναι δυνατή η παραγωγή άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων. Αν το πλήρες γάλα σε σκόνη αποκλειστεί από το σύστημα της νομισματικής αντισταθμίσεως, είναι σχεδόν βέβαιο ότι αυτό θα οδηγήσει σε προσπάθειες καταστρατηγήσεως του συστήματος αυτού, με τη χρησιμοποίηση στο διασυνοριακό εμπόριο πλήρους γάλακτος σε σκόνη αντί γάλακτος και άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων, μόλις οι νομισματικές διαφορές μεγαλώσουν αρκετά για να καλύψουν τα επιπλέον έξοδα μεταποιήσεως. Επομένως, οπωσδήποτε υφίσταται κίνδυνος διαταραχών στις συναλλαγές κατά την έννοια του κανονισμού 974/71.

13 Για να δοθεί λύση στην παρούσα διαφορά απόψεων, πρέπει να τονιστεί, όπως τόνισε και η Επιτροπή, ότι τα μέτρα παρεμβάσεως που προβλέπονται στο γαλακτοκομικό τομέα για ορισμένα σημαντικά προϊόντα μεταποιήσεως που είναι σχετικά εύκολο να διατηρηθούν, και συγκεκριμένα για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη και το βούτυρο, συνιστούν το κύριο μέσο στηρίξεως του εισοδήματος των γαλακτοπαραγωγών. Ο μηχανισμός τιμών που προβλέπεται στον τομέα αυτό προϋποθέτει επομένως ότι οι τιμές παρεμβάσεως που καθορίζονται για τα εν λόγω προϊόντα μεταποιήσεως επηρεάζουν κατά πολύ την τιμή του γάλακτος στην αγορά. Δεδομένου ότι η τελευταία αυτή τιμή συνιστά σαφώς το μεγαλύτερο μέρος της τιμής κόστους του πλήρους γάλακτος σε σκόνη, δεν μπορεί να μη γίνει δεκτό ότι η τιμή του προϊόντος αυτού εξαρτάται από την τιμή του γάλακτος στην αγορά.

14 Πράγματι, η ύπαρξη σημαντικής αλληλεξαρτήσεως μεταξύ της τιμής των εν λόγω προϊόντων που υπόκεινται σε μέτρα παρεμβάσεως και της τιμής του πλήρους γάλακτος σε σκόνη επιβεβαιώνεται από τους διάφορους πίνακες που εμφάνισε η Επιτροπή, καθώς και από τις γραφικές παραστάσεις που παρουσίασε η προσφεύγουσα. Αν και από τα στατιστικά αυτά στοιχεία δεν προκύπτει ότι οι εν λόγω τιμές εξελίσσονται απολύτως παράλληλα, γεγονός που επιβεβαιώνει την ύπαρξη ειδικών παραγόντων όσον αφορά

το πλήρες γάλα σε σκόνη, τα εν λόγω στοιχεία δείχνουν εντούτοις ότι υπάρχει τόσο μεγάλη ομοιότητα στην εξέλιξη των τιμών που δεν μπορεί να εξηγηθεί με τη γενική αύξηση των τιμών.

15 Επομένως, δεν αποδείχθηκε κατά κανένα τρόπο ότι η Επιτροπή πλανήθηκε κρίνοντας ότι η τιμή του πλήρους γάλακτος σε σκόνη εξαρτάται από την τιμή των προϊόντων που υπόκεινται σε μέτρα παρεμβάσεως και ότι, συνεπώς, συνέτρεχε η προϋπόθεση αυτή για την εφαρμογή των ΝΕΠ στο εν λόγω προϊόν.

16 Όσον αφορά την άλλη προϋπόθεση, δηλαδή την ύπαρξη κινδύνου διαταραχών των συναλλαγών, πρέπει να τονιστεί ότι τα παραδείγματα υπολογισμών που υπέβαλαν εν τέλει η προσφεύγουσα και η Επιτροπή αποκαλύπτουν την ύπαρξη, την εποχή εκείνη, τόσο μεγάλης διαφοράς μεταξύ των τιμών του πλήρους γάλακτος σε σκόνη στη Γαλλία και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, ώστε η Επιτροπή ευλόγως μπορούσε να φοβάται διαταραχές των συναλλαγών του εν λόγω προϊόντος, αν η διαφορά αυτή δεν αντισταθμιζόταν με την εφαρμογή των ΝΕΠ. Τα παραδείγματα δείχνουν επίσης ότι με την εφαρμογή των ποσών αυτών εξισώθηκαν σχεδόν πλήρως οι δύο αυτές τιμές, ενώ το υπερβάλλον της αντισταθμίσεως δεν υπερβαίνει το 1 % της τιμής. Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα καταλήγει σε υπερβάλλον της αντισταθμίσεως 4 έως 5 % οφείλεται στο ότι στον υπολογισμό της συμπεριλαμβάνει τα επιπλέον έξοδα μεταφοράς και ένα περιθώριο κέρδους του εισαγωγέα. Όμως, τα ποσά αυτά δεν έχουν καταρχήν σχέση με αυτή τη σύγκριση, δεδομένου ότι τα έξοδα μεταφοράς εξαρτώνται ουσιαστικά από τη διανυόμενη απόσταση, κατά τη διάβαση δε των συνόρων δεν χρειάζεται αναγκαστικά η παρέμβαση και ενός εισαγωγέα, πέρα από τους άλλους επιχειρηματίες που συμμετέχουν στην εμπορική συναλλαγή.

17 Πρέπει να προστεθεί ότι η δυνατότητα μεταποιήσεως εκ νέου του πλήρους γάλακτος σε σκόνη σε γάλα υπό υγρή μορφή και στη συνέχεια σε άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα συνιστά εύλογη αιτία για να θεωρήσει η Επιτροπή ότι η μη εφαρμογή ΝΕΠ για το πλήρες γάλα σε σκόνη θα επέφερε διαταραχές στις συναλλαγές αυτών των άλλων προϊόντων μόλις οι νομισματικές διαφορές υπερέβαιναν τα επιπλέον αναγκαία έξοδα μεταποιήσεως.

18 Επομένως, από την εξέταση του πρώτου ερωτήματος δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του κανονισμού 1036/78, καθόσον ο κανονισμός αυτός προβλέπει την εφαρμογή ΝΕΠ για το πλήρες γάλα σε σκόνη.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

19 Με το ερώτημα αυτό ουσιαστικώς ερωτάται αν ο κανονισμός 1036/78 είναι άκυρος για το λόγο ότι λαμβάνει υπόψη για τον καθορισμό των ΝΕΠ του πλήρους γάλακτος σε σκόνη το 50 % των εξόδων μεταποιήσεως του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του βουτύρου.

20 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 974/71, τα ΝΕΠ πρέπει να περιορίζονται στα αυστηρώς απαραίτητα ποσά για την αντιστάθμιση της επιπτώσεως των νομισματικών μέτρων επί των τιμών των προϊόντων βάσεως για τα οποία προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως. Το προϊόν βάσεως του πλήρους γάλακτος σε σκόνη είναι το γάλα. Τα έξοδα της βιομηχανικής παραγωγής του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του βουτύρου πρέπει επομένως να μη ληφθούν καθόλου υπόψη, δεδομένου ότι διαφορετικά μπορεί η αντιστάθμιση να υπερβεί το κανονικό και συνεπώς να υπάρξουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην αγορά του πλήρους γάλακτος σε σκόνη. Η Επιτροπή άλλωστε αναγνώρισε την ορθότητα της εν λόγω σκέψεως εμπράκτως, λαμβάνοντας υπόψη αργότερα τα έξοδα αυτά μόνο κατά το 25 % και μη λαμβάνοντάς τα υπόψη καθόλου από τις 2 Απριλίου 1984.

21 Η Επιτροπή τονίζει ότι το πρόβλημα αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στο γαλακτοκομικό τομέα αντικείμενο των μέτρων παρεμβάσεως είναι τα προϊόντα μεταποιήσεως και όχι το προϊόν βάσεως, δηλαδή το γάλα. Σ' αυτή την περίπτωση, από το γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 974/71 φαίνεται να συνάγεται το συμπέρασμα ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα έξοδα μεταποιήσεως των προϊόντων που υπόκεινται σε μέτρα παρεμβάσεως όταν καθορίζονται τα ΝΕΠ για τα άλλα προϊόντα, όπως είναι το πλήρες γάλα σε σκόνη. Κατά τη θέσπιση του συστήματος των ΝΕΠ η Επιτροπή φοβήθηκε ότι, αν τα έξοδα αυτά λαμβάνονταν υπόψη μόνο στην περίπτωση των προϊόντων που υπόκεινται σε μέτρα παρεμβάσεως, αυτό θα μπορούσε να επιφέρει στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, ιδίως σε σχέση με τα άλλα προϊόντα τα οποία, όπως το πλήρες γάλα σε σκόνη, βρίσκονται σε παρόμοια φάση μεταποιήσεως.

22 Εν τω μεταξύ, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι καταρχήν δεν πρέπει για τα άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα να λαμβάνονται υπόψη τα έξοδα μεταποιήσεως των προϊόντων που υπόκεινται σε μέτρα παρεμβάσεως, επειδή τα έξοδα δεν επηρεάζονται από τις πράσινες ισοτιμίες. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή προέβη στη βαθμιαία κατάργηση αυτού του στοιχείου υπολογισμού σε τέσσερα στάδια που ολοκληρώθηκαν μετά

από πολλά έτη. Το γεγονός ότι η προοδευτική αυτή κατάργηση απέδειξε πράγματι ότι οι αρχικοί φόβοι της Επιτροπής δεν ήταν βάσιμοι δεν μπορεί εντούτοις να επηρεάσει το νόμιμο χαρακτήρα των νομικών πράξεων που είχαν θεσπιστεί προηγουμένως.

23 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 974/71, τα ΝΕΠ για τα προϊόντα που δεν υπόκεινται σε μέτρα παρεμβάσεως είναι ίσα με την επίπτωση επί των τιμών του οικείου προϊόντος της εφαρμογής του ΝΕΠ επί των τιμών του προϊόντος για το οποίο προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως, από τις οποίες εξαρτώνται. Όπως υποστήριξε η Επιτροπή και όπως εξάλλου τόνισε το εθνικό δικαστήριο, η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι αφορά και το μέρος της τιμής ενός προϊόντος που υπόκειται σε μέτρα παρεμβάσεως το οποίο αντιστοιχεί στα έξοδα μεταποιήσεως. Σε μια εποχή κατά την οποία δεν υπήρχε καμία σχετική πείρα δεν μπορούσε εξάλλου να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να επέλθουν διαταραχές στις συναλλαγές, αν τα έξοδα μεταποιήσεως λαμβάνονταν υπόψη μόνο για τα προϊόντα που υπόκεινται σε μέτρα παρεμβάσεως και όχι για άλλα προϊόντα που βρίσκονταν σε παρόμοιο στάδιο μεταποιήσεως. Επιπλέον, δεν μπορεί να επικριθεί η Επιτροπή επειδή ενήργησε με σύνεση κατά την κατάργηση αυτού του στοιχείου υπολογισμού για τα αναφερθέντα άλλα προϊόντα, στο βαθμό που είχε πεισθεί ότι δεν υπήρχε αυτός ο κίνδυνος.

24 Κατά πάγια νομολογία, το γεγονός και μόνο ότι ορισμένες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου προσαρμόστηκαν βαθμιαία στην αποκτηθείσα εμπειρία κατά τρόπο που να συνιστούν τελικά μια περισσότερο κατάλληλη ρύθμιση για την επίλυση του δεδομένου προβλήματος από ό, τι η αρχική δεν επηρεάζει το κύρος των προγενέστερων διατάξεων. Πρέπει, εξάλλου, να προστεθεί ότι το τμήμα της τιμής του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του βουτύρου που αντιστοιχεί στα έξοδα μεταποιήσεως είναι πολύ περιορισμένο σε σχέση με το τμήμα που αντιστοιχεί στην τιμή του γάλακτος και ότι ο συνυπολογισμός των εξόδων αυτών κατά τον καθορισμό των ΝΕΠ του πλήρους γάλακτος σε σκόνη είχε μικρή μόνο επίπτωση στην τελική τιμή του εν λόγω προϊόντος.

Επί των δικαστικών εξόδων

25 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με Διάταξη της 11ης Δεκεμβρίου 1984 το Bundesfinanzhof, αποφαίνεται ότι:

Από την εξέταση των προδικαστικών ερωτημάτων δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του κανονισμού 1036/78 της Επιτροπής, της 19ης Μαΐου 1978, περί καθορισμού των νομισματικών εξισωτικών ποσών καθώς και ορισμένων συντελεστών και τιμών που απαιτούνται για την εφαρμογή τους, καθόσον ο κανονισμός αυτός προβλέπει την εφαρμογή αυτών των ποσών για το πλήρες γάλα σε σκόνη που εισάγεται από τη Γαλλία στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και τα καθορίζει λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα έξοδα μεταποιήσεως του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του βουτύρου.

Bahlmann Due Schockweiler

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Μαρτίου 1986.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του δεύτερου τμήματος

K. Bahlmann